

MAVILÁG

Utasítások és kiadóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák Po-
sada) 35. — Telefon 194. —
Előfizetési ár: egész évre 750 lej,
félévre 380 lej, negyedévre 200
lej, egy hónapra 70 lej. Kifizetés
szokás az arának kétszeresen.
— Hirdetési tarifa szerinti. —
Apróhirdetési ár: egy sor 2 lej,
nagyobb apróhirdetési ár 20 lej.
— Kéziratokat nem adjuk vissza.

Cluj-Kolozsvár, 1929.

POLITIKAI NAPILAP

Vasárnap, február 17.

A nyolcvannyolc éves aktor

Irtta Kádár Imre

Vasárnap este ismét látni fogjuk Szentgyörgyi Istvánt, a 88 éves színi színészt, kinek születésnapját évről-évre szépen megüli a kolozsvári színház. Esztendőnk hosszú sora óta benső ünnepe ez a születésnap az erdélyi magyar kultúrának. Aki túl van a nyolcvanon, még akkor is megérdemelne, hogy minden évben jubilálják, ha nem volna olyan erőteljes, aktív és változatlanul prominens alakja a magyar kisebbség életének, mint Szentgyörgyi István.

A gelencséri pusztabíró felugrik az idén is az asztal tetejére s az égő gyertyák sorjába között elropja híres, nevezetes csárdását. Nem kell azt hinni, hogy ez a produkció, meg az Aranyember, a Peleskei nótárius, a Vén bakkancsos és fia a húszár, a Cigány slb. pusztán irodalomtörténelmi jelentőségű volna ma már. Amit Szentgyörgyi István, a Pista bácsi ezekben a darabokban teljesít, élő művészet: semmi megjelölés részvét nem kell ahhoz, hogy örömet találjunk a töretlen felkú, friss aggasztán művészetében. Mert ebből a művészetből nem sokok maradtak csupán, amelyekhez elzárándokoljon évről-évre a meghatótt emlékezés. Ez a művészet megmaradt oszthatatlan egészek, egységnek, elevenségnek, ez a művészet éppoly „mai”, mint a művészetek: művészet s a művész monumentális kora csak éppen érkeletti velünk, hogy művészet, amit minden művészet, felette áll a kornak s az örökkévalóság üzenetét hozza a múlt időnek.

A népszínművek, melyeket Szentgyörgyi István meglevenül, részben mulandók, részben halandók, mint a színművek s a művészi teremtések általában. Nem a műfajtól, hanem a formától függ, hogy meddig marad meg a műalkotás. Sajátos kép minden műalkotás, konkrét aktualitásnak háttérben az egyetemes, egletlen áll s annál tartósabb életmentől intenzívebb, mentől fejlettebb képet, mennél tágasabb és magasabb horizont előterébe tud állítani alkotója. Más kérdés, hogy a népszínmű sajátos formája nem állhatott volna megfelelőbb ábrát Szentgyörgyi Istvánnál. Ez a kevéssé komplikált, egyszerű és egy vonalakkal megformált habitus, ez a deris, optimista, kemény, ravaszosan zárt intellektus kitűnően kongeniálisnak mutatkozik a klasszikus magyar népszínművekkel. Semmi kétség: a legjobb népszínmű színész. Ami annyit jelent, hogy nem jellemző színész, aki tud egyszerűsödni a népszínművek markáns, homogén, kiboncolt karakteréig is.

Ezekkel ezelőtt láttuk Szentgyörgyi Istvánt más szerepekben is. Láttuk például egy öreg zsidó rabbi alakjában, aki holdas éjszakában a diplom kövön ülve, némán hajongva, mártogatja szakállát a hold

ezüst fényébe. Sohasem fogjuk elfeledni ezt az alakot. Sokkal inkább hozta a zsidó alakot, mint bármelyik zsidó kollégája. Mert a művész egyéniségében, csakugy mint minden emberében, rejtett képességként adva van minden egyes karakter, a művész csak éppen hangsúlyozottan képes magában felidézni az egyes konkrét egyéniségeket. Hogy Szentgyörgyi nem egyoldalú

művész bizonyítja számos nagy alakítása, amelyekre nem színművekből emlékezünk. Hogy mégis a népszínmű tudta őt legállandóbban megihletni, talán egyszerű, puritán, dolgozó természetének tulajdonítható.

Az öreg Szentgyörgyi ma is rendezesen kiballag a kertjébe, kaszál, kapál, szalonnát ebédel, meg törkölyt és vágott dohányt. Aztán felül a vonatra, elmegy a cókómókjával Csikszeredára, Udvarhelyre, ahová hívják s eljátsza ott is a Sár-gacsikó pusztabíróját, vagy ami kívánatik. Előadás után megint vo-

natra ül, reggel megérkezik Kolozsvárra, s ha nincs próbája a színháznál, megy ki a földjére dolgozni. S mert az ember egy öntvényből való lény, hát a színpadi munkáján is megérzik a föld intenzív melege és kapavágásában is ott van a teremtő géniusz bélyege. Hogy 88 éves korára változatlanul friss a szelleme és ép a teste: különös égi kiváltság, az áldott szellem és célszerűen felhasznált test harmóniájának gyümölcse. Köszöntjük őt minden tiszteletünkkel.

Ujabb fagyhullám borította el Európát, amely Kelet felé húzódik

Berlinben a fagy miatt a hidak elpattantak, az autobuszokban pedig befagyott a benzin — Emelkednek az élelmiszerárak a világpiacokon Romániát megint a fagyhullám fenyegeti

(Kolozsvár) Másfél napi enyhültebb időjárás után Európa különböző államaiból megint fagyhullámokról érkeznek jelentések,

amelynek sokkal nagyobb pusztító ereje van, mint az eddigi fagynak.

A meteorológiai intézetek jelentései szerint kitűnik, hogy a fagyhullám kelet felé húzódik és valószínűleg

a Balkán államokat így köztük Romániát is elborítja.

A fagy pusztításairól az alábbi távirati jelentéseink számolnak be:

(Bécs) Az Államvasutak vezérigazgatósága kommunikét tett közlé, hogy Budapest és Bécs között legkésőbb csak holnap, vasárnap indulhat meg a szokásos vasúti forgalom.

Pandorfalu és Hegyeshalom között katonaságot vezényeltek ki a vasúti test szabadlátételére, a katonaság azonban tehetetlen a tomboló hófúvással szemben.

Tegnap este 7 órakor az osztrák fővárosban mindössze csak egykilenced fok celzius hideg volt, ami általános örömet keltett. A hatóságokat az aggasztja, hogy a hófúvások miatt elmaradnak az élelmiszer szállítások.

Az öröm azonban nem tartott sokáig, mert szombaton reggelre érezhető módon elásülyedt a hőmérséklet.

A keleti Expressz Reka-winkelnél az ötméteres hótorlaszok miatt elakadtak. Bécsből segélyvonatot küldtek ki, amely azonban nem tudta megközelíteni az elakadt expresszt.

(Berlin) A német fővárosban 30 fok celziusra süllyedt alá a hőmérséklet a nullpont alatt

A forgalom az újabb hidegek miatt teljesen megbénult. Az utatok a borzalmas hidegben felmondják a szolgálatot. A Spree

több hajója megrepedt, a pilérek elpattantak az aszfalt pedig szintén megrepedt.

(Gráz) A semmeringi Steinhaus községben a vízerőre berendezett

villanytelep befagyott. Tübingia-ban

a nagy havazás változatlanul tart.

A fagyhullám egyre nő. A nyomasztó szénhidány miatt az iskolákat bezárták és a fűtőanyagot a kórházaknak biztosítják.

Az erdőben számos ember megfagyott.

(Belgrád) A kétszer 24 órája tar-

tó hófúvás miatt a vonatközlekedés szünetel. Kimutatás szerint a nemzetközi vonatok

az abnormis időjárás miatt átlagosan 48 óras késéssel közlekednek.

A szállítási nehézségek miatt az élelmiszerek ára horribilisan megrágult. Zifkovits miniszterelnök utasította a rendőrhatalóságokat, hogy az árdrágítókkal szemben drámai szigorral lépjenek fel.

Románia békés szándékait kinyilatkoztatta a Népszövetség előtt

(Genf) Románia népszövetségi állandó képviselője tegnap átiratot intézett a népszövetség főtitkársághoz, amelyben a román kormány békétörvényeit jelentette be.

Az átirat szerint a román kormány hajlandó az összes államokkal, tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e népszövetségnek vagy sem, meg nem támadási szerződést kötni.

A szerződéseket a biztonsági bizottság által kidolgozott és a legutóbbi népszövetségi ülés által elfogadott alapokon kívánja megkötni a román kormány, amely szerint a nemzetközi konfliktusokat döntő bíróság útján békésen intézkedik.

Ötvenmillió adóeltérővel vádjával letartóztatták a marosvásárhelyi cukorgyár igazgatóit és főtisztviselőit

(Marosvásárhely) Az ügyészség ötvenmillió adóeltérővel vádjával letartóztatta Keleti Péter, a vásárhelyi cukorgyár vezérigazgatóját, Kramer igazgatót, Stanzitz pénzügyi főfelügyelőt, Stelescu cukorgyári tükárt és

Ionescu könyvszakértőt és feleségét.

A letartóztatás országos szenzációt keltett. A vizsgálat Rebreanu pénzügyi tisztviselő feljelentésére indult meg.

A Rivierán ünneplik Miss Hungariát

(Páris) Simon Böskét, kit Miss Európának választottak meg a Rivierán a legmelegebben ünneplik. Mindenféle ünnepeket rendeznek a gyönyörű magyar leány tiszteletére, amelyeken valóságos királynő gyanánt ünneplik.

A világlapok teli vannak Simon Böske fényképeivel, a mozik, színházak és varieték esténként szünet-

közben a legújabb fényképeit vetítik.

Az amerikaiak tárgyalásokat kezdtek az irányban, hogy Simon Böske külön szépségversenyen mérkőzzék Miss Unióval, az Egyesült Államok legszebb leányával, három európai és három amerikaiból álló zsűri előtt.

Tíz napra beszüntette a CFR a kifizetések eszközlését

(Kolozsvár) A vasút igazgatóság a hatalmas hóviharak következtében kénytelen volt a forgalom egy részét teljesen beszüntetni. Ennek következtében aztán egyes állomásokon az inkasszók teljesen megszűntek. Az áru- és személyforgalom elmaradása miatt a CFR. kasszája is teljesen kiürült.

A vasút még a tisztviselőket sem képes fizetni. Ez az oka annak, hogy a CFR. 10 napra beszüntette a szállítók követelésének kiegyenlítését.

Igy remélik elkerülni azt a fenye-

gető helyzetet, hogy a tisztviselők fizetésének folyósítását keljen elhalasztani.

Ez alatt a 10 nap alatt, mely február 25-ig tart, a vezérigazgatóság rendelkezése szerint tilos a vasuti pénztáraknak fizetéseket eszközölni.

Ez a tilalom azonban nem jelenti azt, hogy amint az időjárás megváltozik és a forgalom az összes vonalakon megindulhat, a CFR. ne teljesítse fizetési kötelezettségét a szállítókkal szemben.

Négy lejjel akarják a mészárosok a hus árát emeltetni

(Kolozsvár) Tegnap délelőtt viharos ülést tartott a kolozsvári árvizsgáló bizottság. Az ülésen, amelyen megjelentek a hadsereg, egyetemi klinikák, munkásság és az élelmezési ipar delegátusai a február havi irányárakat tárgyalták meg. Az ülésen többen felszólaltak úgy az élelmezési ipar, mint a fogyasztók részéről. Különösen a felszólaló mészárosok érveltek hevesen a husárak emelése mellett.

A mészárosok 4 lejjel akarták a hus árát emeltetni.

A munkások azt fejtegették, hogy

egy esetleges áremelkedéssel a husfogyasztás csökkenni fog, mert a munkásságnak a jelenlegi fizetések mellett nem telik majd arra, hogy néha húst is fogyasszon és ennek következményeit a husiparosok sanyilk meg.

Az ülésen felszólaltak még a malmosok és lisztkereskedők kiküldöttei is, akik egyöntetűen kérték, hogy február hónapra hagyják érvényben a januárban megállapított lisztárakat.

Az árak ügyében az állandó választmány fog dönteni.

Nagyipari üzem módjára szervezték meg az amerikai kórházvárost

Közel százezer gazdag betege volt az elmúlt évben az üzemnek — A gyógyváros a világ legnagyobb klinikája

(Rochester) Rochester az Észak-amerikai Egyesült Államok Minnesota államában van. Lakossága 18.000 lelket számlál, akik közül azonban

csaknem mindenki kórházi szolgálatban keresi meg kenyérét.

Rochester ugyanis kórházváros a szó valódi, nem pedig a nálunk szokásos értelemben. Bátran állíthatjuk róla, hogy a világ legnagyobb kórháztelepe.

Ez a gyógyítóváros — fűres nekünk állami, vagy városi mindenhatóságához szokott polgárok — magánvállalkozás minden ízében. 1883-ban alapította meg itt gyógyintézetét egy Mayo nevű orvos, a gyógyintézetéből idők jártával gyógyítóváros lett, annyira megnőtt a negvenhat esztendővel ezelőtt elültetett mag. Ma az alapító két fia vezeti a Mayo-féle intézetet, ezek is híres amerikai orvosok, csak úgy, mint az apjuk volt.

Kétezeröttszáz ápolónő

A világ legnagyobb klinikai telepének háromszázötven orvosa van s mindegyik a saját villájában lakik.

A MAGYAR SZINHÁZBAN
vasárnap d. e. 11 órakor mozimatiné 15 és 10 lejes helyárral.

Műsor:

1. Toto szerelmes.
2. Toto halászik.
3. Egy borzalmas éjszaka (bohózat).
4. Rugby mérkőzés.

Az ápolónők száma kétezeröttszáz,

ezek is rendkívül kényelmes lakásokat kapnak, ugyancsak az intézet férfi személyzete is. Csodálatosan szép parkok között vannak ezek az otthonok, megfelelő iskolákkal, különböző felekezeti templomokkal, sporttelepekkel. Maga

a szoros értelemben vett kórház hét nagy betegpalotából áll,

melyeket egymással és a központi vizsgálati épülettel földalatti átjárók kötnek össze. E nyolc óriási épülethez csatlakozik még a fogászati klinika.

Háromszáz gazdag beteg naponta

A betegek és hozzátartozóik elhelyezésére husz szállóépület szolgál.

e szállók egyike egymaga huszemeletes.

Ez épületekhez a magánvillák, magánpenziók és üzletházak tömege csatlakozik. Hogy ilyen óriási kiterjedésre szüksége van a Mayo-klinikának, azonnal megértjük, ha a beteglétszámmra gondolunk.

Naponta kétszázötvenháromszáz vagyons ember jön ide beható orvosi vizsgálatnak alávetni magát.

Állandóan legalább hétezer ember él Rochesterben, valamennyi a legigényesebb fajából való s így érthetővé válik előttünk, hogy egész gyógyváros kell, tizenhatezer lakossal a kiszolgálásukra.

Az operációs nagyüzem

A Mayo-intézet különösen az operációs nagyüzemére büszke.

Naponként hatvan, nyolcvan

söt száz operációt is végeznek itt:

az egyik betegpalotának tizenket, operációsterme van, a másiknak „csupán“ nyolc. Van egy olyan műtőterem, melyben semmi egyéb sebészeti feladatot nem végeznek, csak golyvaoperációkat.

Évente átlag kétezeröttszáz háromezer golyvaoperációt végeznek itt

s az Európánál nagyobb ország legtovábbiból is idejönnek magukat operáltatni a golyvás emberek.

A sebészorvosok csoportját husz főorvos vezeti, mindegyik valamely operációfajtának amerikai hírű speciálistája. Az orvosi tevékenység ilyen szűk térre korlátozása mellett természetesen

mindenki szédületes gyakorlatra tesz szert a maga szakmájában,

a mesés rochesteri sebésztechnikával más intézetek sebészei csak nehezen tudnak versenyezni. Több olyan Mayo-intézeti orvos van, aki csak markózsádással foglalkozik kizárólagosan. Ezek aztán ideális módon tudhatják fájdalmaiktól mentesíteni az embereket.

Az elmúlt 1928-as esztendőben

Kétszáznegyvenöt csalási kísérlet és kétszáz okmányhamisítás miatt vonnak felelőségre egy német szélhámos

(Drezda) Kissé tulzás volna a világ legnagyobb szélhámosának nevezni azt a Reinhard Liebscher nevű 36 esztendőes kereskedőt, aki most már alig tízedeszer áll szélhámoságai miatt a drezdai törvényszék előtt. Mert azok a szélhámoságok, amelyeket elkövetett, nem tartóznak a nagy „üzletek“ közé.

Nem százezrekről, sőt még csak tízezekekről sincs szó, leggyakrabban ezrekről sem. Viszont

szélhámoságai számában egész kétségtelenül világbajnok,

mert eddigi megállapítások szerint több, mint

öt száz embert csapott be

esztendők során.

Liebscher ur egész különleges területeken dolgozott. Tudósok, orvosok, írók s a szellemi kultúra egyéb munkásai tartoztak ügykörébe. Munkamódszere a következő volt: Megleste míg az illető kiválasztott szellemi nagyság elmegy hazulról.

TIZ ÉVI FEGYHÁZRA ÍTELTEK ERŐSZAKÉRT EGY BANKHIVATALNOKOT

(Bukarest) Az esküdtszék ma tárgyalta Miron Constantinescu bankhivatalnok bűnyűjét, akit erőszakos nemi közönség miatt helyeztek vád alá. A vádirat szerint a bankhivatalnok

mintegy kilencvenezer beteget volt a földkerekség e legnagyobb klinikai telepének,

az utóbbi husz év alatt több mint kétmillió. Rochester, a kórházváros nagyogóan megél a beleözönlő betegáradatból, itt mindenkinek jól meg s a Mayo-intézet két tulajdonosa és vezetője talán még a legszerényebb a kórházorvos valamennyi lakója között. A gyógytelep teljesen fentartja önmagát s emellett folytonosan gazdagodik, ezidő szerint körülbelül tizenhét millió dollár tartaléktőkéje van, gondos kereskedelmi vállalként ugyancsak állandó terjeszkedése mellett is tartalékol a nagy gyógyítóüzem. Most ismét építetnek egy tizenkilencemeletes betegpalotát négy millió dollár költséggel.

A két Mayo-fivér nem szedi el magának a hasznot. Normális és az őket megillető életigényeik kielégítésére ugyanúgy dolgoznak, mint Rochester többi orvosai s életszínvonaluk cseppet sem magasabb. A jövedelemből busásan részesedik a legutolsó alkalmazott is, az ápolónők például naponta tíz-tizenöt dollárt keresnek teljes ellátás mellett. Nem rossz dolog tehát a kórházváros polgárának lenni.

Öt perc múlva becsengetett a lakásba egy csomaggal a hóna alatt.

A tanár urat kereste, vagy a szerkesztő urat. Egy csomag könyvet, vagy műszert kell leadnia, amit megrendeltek. És egyben átnyújtotta a számlát is. Leggyakrabban sikerült is a trükk s a 100—200 márkás számlát szó nélkül kifizették.

Mikor aztán az áldozat hazaért és csodálkozva értesült a szállítmányról, a kibontott csomagban értéktelen limlom volt. Most hogy újra bíróság elé került.

bűnlistáján ötvenkét orvos, körülbelül ugyanannyi ügyvéd és tanár megkárosítása szerepel

és az ügyészség 245 esetben csalásért 96 csalási kísérletért és 200 okmányhamisításért kéri megbüntetését. Hogy azonban bűnlistája egyebekkel is kiegészítődjék, néhány lopás koronázta meg ezt a legutóbb „világrekordot“.

szobájába csalt egy kilencéves kis lányt, akit erőszakot követett el és ezenkívül súlyosan megfertőzte.

A szerencsétlen kislány a bestiális merénylet után életveszélyesen megbetegedett, miután az erőszakoskodó bankhivatalnok teljesen összeroncsolta a fejletlen gyermek altestét. A kislány nemsokára a merénylet után meghalt.

Az esküdtek az ügyész valamennyi kérdésére igennel válaszoltak egyetlen mentőkörülményt sem találtak a bestiális tette vonatkozásilag.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, fekélyes eseteiben a természetellenes „Ferencz József“ keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezető fia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferencz József víz hatása mindig kímélően beválk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Könnyűvérű nőkkel és örömlányokkal kötnek házasságot kolozsvári urigyercek

Három megdöbbentő erkölcsi ügy a kolozsvári rendőrség I. kerületénél - Az ügyvéd lezüllött fia inkább föbe lövi magát, de elveszi prostituált jegyesét -- Statisztika a demoralizáció világából

(Kolozsvár) A szürke rendőrségi akták között gyakran előbukkan a Sors maró ironiája, nem egyszer pedig társadalomtudományi problémákat kreálnak az apró bűnesetek.

A vallató szobák sokat tudnának mesélni a tagadás és a bizonyítás lélektanáról, amelynek szenvedő Héroszai: csirketolvajok, egyéniségükkel meghasonlott kokottok és élet gyönyörű ösvényeit ballábbal taposó megtévelyedettek, akik legjobb akarat mellett sem képesek a morális emberi élet örvényeire lépni.

A kolozsvári rendőrséget három eset foglalkoztatja: mind a három ügy körülményei ugyanazok. Édeskeves közük van a bűntügyekhez, ehelyett azonban a világ háboru apokaliptikus vérzivatarában megrokkant társadalmi életnek megdöbbentő fertőjét tárják fel az élettragédiák fekete színeiben...

Különös panasz az első kerületnél

Tegnap reggel egy fiatalember állított be az első kerületi rendőrség főnökéhez, Pop Leontin rendőrkapitányhoz. A fiatalember feje be volt kötve, szeméi pedig véresre dagadtan meredtek előre: látszik, hogy megverték.

A bekötözött fejű panaszos előadta, hogy az éjszaka hazamenet két fiatalember megtámadta és véresre verte. Pop Leontin kapitány részletek után érdeklődött.

— Ismerem azokat, akik megverték. L. barátomnak barátai. Azt is tudom, hogy L. bérelte föl őket arra, hogy nekem támadjanak.

— De kicsoda ez az L? A fiatalember nagy nehezen kibökte:

— Egy köztisztviselőben álló kolozsvári ügyvéd fia, akit a sors vihara magára sodort, lezüllött és most készül elkövetni élete legtragikusabb következményekkel járó ballépését: feleségül akar venni egy közönséges örömlányt.

Pop Leontin rendőrkapitány is megdöbbent a vallomás hallatán. Nem rendőri, de emberi szempontból a lélekanalízis prizmáján keresztül kezdte boncolgatni a sötét társadalmi ügyet.

A panaszos fiatalember pedig beszélt és elmondta a következőket:

Perdita hálójába került a lezüllött urigyerék

A szóbanlevő fiatalember édesapja kolozsvári ügyvéd, aki mindent elkövetett, csak hogy fiából intellektuelt neveljen. A fiu azonban hajlamos volt a rosszra: Tanulás helyett barátaival korcsmákban éjszakázott, így züllött lefelé a lejtőn míg végül is diploma helyett egy szegény sorsot jelentő soffőri állásnál megrekedt karrierje.

Szüleivel azonban fentartotta az összeköttetést. Remélték, hogy mint iparos megembereli magát. Számitásukban azonban csalódtak: a fiu keresett és ivott, tovább dolgozott és tovább züllött.

Mintegy három hónappal ezelőtt aztán görbe életpályája fordulópont-hoz érkezett. A fiatalember ugyanis az egyik kolozsvári nyilvános-

házban ismeretséget kötött egy örömlánnyal, aki lassanként valószínűleg hálójába kerítette a még 21 évet alig túlhaladott fiut.

Az első találkozásból több is lett és a lezüllött urifiu mindennapi vendége lett a ravasz trükkökkel operáló perditanak. A fejlődő „szerelmi” viszonyról sokan tudtak de senki sem gondolt arra, hogy a barátságának komoly fázisai is lesznek majd.

A fiatalember egy szép napon kipirult orcával adta tudtára barátainak:

— Eljegyeztem Öt — és a legközelebb időn belül feleségül is veszem.

A kijelentés mindenkit megdöbbentett. Az ügyet azonban titokban kezelték, nehogy a szülei is tudomást szerezzenek róla.

Barátai azonban minden lehetőséget elkövettek, hogy különválassák a lánytól. Különösen az éjszakai verekedés áldozata, a feljelentést tevő fiatalember fáradzott sokat azon, hogy a fertőzött szerelemtől elvegye a lezüllött urifiu kedvét.

Mikor látta L, hogy barátja minden tervét keresztelje, két egyént felbérelt, akik véresre verték a jóakaró fiatalembert.

Ennyit vett jegyzőkönyvre Pop Leontin rendőrkomiszár, majd értesítette a szülőket, hogy vigyázzanak gyermekükre, akit rossz átok kerülget.

A szerelmes fiut is beidéztek. A rendőrkapitány figyelmeztette, hogy a házassággal nemcsak önmagát, de családját is tönkretette. A fiu azonban cinikus volt és álhatatos: — Ha nem engedik, hogy elvegyem, akit szeretek, föbelövöm magam.

Két más megtört karrier

Idem: az első kerületi rendőrséghez levél érkezett, hogy egy temesvári diák, aki a kolozsvári tudományegyetemen végző tanulmányait eljegyezte magát egy öröm-

leánnyal és a hatóság közbelépését kérték.

A jócsaládból való fiatalember feltűnően sokat költekezik és tanulmányait teljesen elhanyagolja. A szülők mit sem tudnak az ügyről, a jóbarátok kéri a rendőrség közbelépését.

Az egyetemista fiut beidéztek. A jószóra azonban kijelentette, hogy

Az adótörvény előírásai szerint az adósok csak akkor fizethetnek hitelezőiknek, ha ezek rendezték adótartozásaikat

(Kolozsvár) Abból az alkalomból, hogy a folyó évi adók első negyedévi részlete január hó 15-ével esedékessé és egyelőre a tavalyi kivételek alapján fizetendővé vált, a pénzügyigazgatóság felhívja az adózók figyelmét az adóbehajtási törvény annak idején sokat kommentált 22-ik paragrafusára, amely szerint mindazok, akik bármely okból valaki másnak tartoznak, kötelesek

ha megölik, akkor is elveszi a perditát.

Végül pedig ide iktatjuk a harmadik esetet a társadalmi életünk erkölcsi fertőjének panoptikumából: A. M. kolozsvári utazó, aki apró bűncselekményeket követett el, mert beléseretett egy nyilvános-házi alkalmazottba. A bűnvádi eljárás folyamán derült ki az ügy.

A három eset tehát egybehangzó. És ezek sem izolált jelenségek, mert Kolozsváron alig fél év leforgása alatt külön ilyen házasságot kötöttek.

És a társadalmi görbe tükör fordulópontja ott van, hogy az infernóban kötött házasságokban a mátká perditá volt, a „boldog” vőlegény pedig az élettel meghasonlott, megtört karrier...

Ezt igazolja az első kerületi rendőrség három erkölcsi defektusokkal aláfestett komplikált ügye...

Négyesztendei börtön anyagyilkosságért

A semmitőszék jóváhagyta egy aradmegyei anyagyilkos büntetését

(Bukarest) Két esztendővel ezelőtt, 1927 április 26-án borzalmas gyilkosság történt az aradmegyei Feketegyarmat községben. Özvegy Adorján Józsefnét meggyilkolva, holtan találták a lakásán.

a gyilkos hamarosan jelentkezett önként. Adorján István, a meggyilkolt fia személyében.

Az anyagyilkost letartóztatták és beszállították az aradi ügyészség fogházába és múlt év február 18-án került az ügye főtárgyalásra az aradi

törvényszék elé.

A 39 éves családos ember a törvényszék előtt elmondotta szomorú kálváriájáról, amely végül is az akaratlan anyagyilkosságra vezetett. Adorján István egy biharmegyei gazdálkodó szolgálatában állott, de elbocsájtották és ekkor feleségével együtt hazament anyjához Feketegyarmatra. Az anya azonban nem fogadta be házába a fiát, pedig nagy lakása volt, két konyhával. Adorján István

a feleségével együtt az istállóban, a jószágok között hurta meg magát.

Husvét alkalmával Adorján István arra kérte az anyját, engedje a feleségének, hogy az alsó konyhában meleg ételt főzhessen. Az öreg asszony, aki gyűlölte a fiát, nem adott ehhez engedélyt, sőt kijelentette, hogy még az udvarában sem tűri tovább, majd a veszekedés hevében egy vasdarabot rádobott a fiára, akit a súlyos tárgy a bal karján érintett. A fiu előtt elsötétült a világ és mint vallomásában előadta, hogy rendkívül ingerült és kétségbeesett állapotában sem tett egyebet, csak meglökte az anyját, aki

alesett és többé nem kelt fel.

A törvényszék tekintetbe vette az enyhítő körülményeket és miután megállapítást nyert az is, hogy a gyilkosság nem volt szándékos, mindössze

négy esztendei börtönre

ítélte Adorján Istvánt, akinek védője megfellebbezte az ítéletet. Most érkeztek vissza az akták, amelyek megjárta a hivatalos utat a táblán keresztül a semmitőszékig. A felsőbb bíróságok jóváhagyták az aradi törvényszék ítéletét, amit ma hirdettek ki Adorján István előtt.

STABIL LETT A LEI

Ézért mélyen leszállítottuk az árakat, sietünk mint mindig olcsóságban az elsőnek lenni

Most vásároljon nálunk, meg fog győződni, hogy itt tények beszélnek és nem hangos reklámok.

Leszállított árak!

Gyapju pullover	289 Lei
Gyapju mellény	228 Lei
Angol női- és férfiharisnya	29 Lei
Férfi vastag Macco-sokni	27 Lei
Férfi selyem-sokni	31 Lei
Női reform nadrág fekete	45 Lei
Női reform nadrág színes	59 Lei

Succ. Magazin

PITZ, CLUJ

Reg. Ferdinand No. 13

Három órányira lesz Londontól Páris, ha megépül a La Manche csatorna

Tizenhatmilliárd 800 millió lejbe kerül a világ legnagyobb alagutja, amelyet hat éven keresztül ötvenezer munkás fog építeni a tengerfenék alatt — Egyetlen pillanat alatt víz alá meríthetik az alagutat

(London) Amióta Collard mérnök két hónappal ezelőtt benyújtotta Baldwin miniszterelnöknek, mint a birodalmi védelmi bizottság **Committee of Imperial Defence** elnökének, a La Manche csatorna alagutjának terveiről épített,

300 oldalt kitevő, de egyelőre könyvtári forgalomban még nem kapható kötetbe foglalt memorandumát.

Angliában napról-napra nagyobb érdeklődéssel fordul a sajtó és a közönség figyelme e felé a már legalább fél évszázados terv felé és úgy látják, hogy a régi terv ez alkalommal sokkal közelebb van a megvalósuláshoz, mint valaha.

A monstruozus alagut részletes tervezete

Collard mérnök harminc esztendeje foglalkozik már az alagut megvalósításának terveivel és a könyvében foglalt adatokat a könyv megjelenése előtt, mind tudományos, mind gazdasági szempontból egy-egy szakbizottság vizsgálta felül. A terv, amely szerint 44 angol mérföld (kb. 70 kilométer) hosszúságban kettős alagutat építenének az angol és a francia partok között,

nagyjában megegyezik azzal a tervvel, amely öt évvel ezelőtt, 1924-ben már volt a védelmi bizottság előtt.

Az alagut feltűnő hosszúságára azért van szükség, mert a több, mint harmadfélszáz láb (nyolcvan méter; a La Manche csatornában a tenger legnagyobb mélysége ötven méter) mélységre súlyosított alaguthoz az angol részen tizenegy angol mérföldnyi, francia részen pedig kilenc mérföldnyi távolság volna szükséges.

amíg az alagut de facto a tengerfenék alá kerül.

Az alagut megépítése technikailag semmi különös nehézség elé nem állítja a tervező mérnököket. Az előzetes talajvizsgálatok, amelyeket még a múlt század hetvenes és nyolcvanas éveiben a legkörülményesebb pontossággal elvégeztek, megállapították, hogy

Calais és Dover között a tengerfenék alatt stratum tömör, megszűrt agyagtalaja az elképzelhetően a legkedvezőbb

a tervezett alagut megépítésének a szempontjából. Az alagut elkészítése, Collard mérnök számítása szerint,

hat esztendőt venne igénybe, körülbelül 200 millió angol fontba 16.800 millió lejbe kerülne és az építés ideje alatt csak angol részből legalább 50.000 munkást foglalkoztatna.

Hogyan fogják az alagut forgalmát lebonyolítani

Az alagut legnagyobb előnye Angliára nézve, természetesen az lenne, hogy a költséges és lassú ki-behajozás elkerülésével az angol iparcikkek gyorsan és kényelmesen juthatnának át a kontinensre,

amelynek hálózatába így egész Anglia egyszerre szervezven bekapcsolódna.

Átmeneti nehézséget jelentene ugyan az angol és a kontinentális vasutak simítvátságának különbözősége, ezt a nehézséget azonban idővel meg lehetne oldani.

Személyforgalom szempontjából nemcsak a gyakran

sok kellemetlenséggel járó és késedelmes hajóut maradt volna el, hanem a villanyvezetékre berendezett csatornaalatti vonat London és Páris között megállás nélkül három óra alatt tenné meg azt az utat, amely most hét órát vesz igénybe.

Hogy ez milyen hihetetlen gyorsaság kitűnik abból, hogy a Croydontól illetve Le Bourgettől egy-egy óráig tartó automobilut is számítva, még egy repülőgéppel is öt óra hosszáig tart az út London és Páris között.

A La Manche csatorna építésének kezdeti feladata

A La Mancha csatorna alatti alagutat már a XIX. század első felében is tervezték francia mérnökök, akik geológiai vizsgálatokat is végeztek a tengerpart közelében. A hetvenes években már egész komoly formában foglalkoztak a terv megvalósításával és 1875-ben meg is alakult a Chan-

nel Tunnel Company, amely Dover közelében kísérleti furásokat végeztetett, sőt 1881-ben a parlament felhatalmazásával az angol Délkeleti Vasúti Társaság a **Shakespeare Chiff** mellett 160 láb mély aknákat is ásított és kísérletképpen egy kétezer láb hosszú, hét láb átmérőjű alagutat is ástak.

Két évvel később Lansdowne lord elnöke alatt vegyes parlamenti bizottság tárgyalta a már akkor a legkisebb részleteig elkészített tervet, de Wolseley lord, az angol szárazföldi haderők főparancsnokának érvelésére a tervet a bizottság elvetette.

Öt évvel ezelőtt a közvélemény igen gyér érdeklődéssel kísérte a terv sorsát, most azonban más a hangulat. A katonai érveket a repülés technikájának fejlődése nevével elvakultította. Anglia biztonságát elsősorban légitámadás veszélyezteti. A „Csatorna” alatti alagut angliai bejáratánál, eltekintve attól, hogy

az alagutat, vagy legalább is egy

Mocian inspektort nevezték ki véglegesen kolozsvári postai igazgatóvá

Az új inspektor nagyarányú személyi változásokat eszközölt, melyek a forgalomban megbosszulják magukat

(Kolozsvár) A liberális kormány távozása óta a kolozsvári posta élére csak ideiglenes igazgatót delegált a posta vezérigazgatóság. Végre hónapok után megoldást nyert a kolozsvári posta igazgatóságának ügye is. A vezérigazgatóság

Mocianu inspektort bizta meg véglegesen a posta vezetésével

Az új igazgató hivatalba lépése

részét, percek alatt víz alá lehetne meríteni, egyetlen szakasz katonaság fel tudna tartóztatni akár százezer főnyi ellenséges haderőt.

Itt-ott ugyan még megszólal az igaz angol emberben a „sziget komplexum” és Forsytetipusu öreg urak megírják még egy-egy levelet a Timesnek, amelyben végtelen komolysággal, de igen kevés meggyőző erővel szállnak síkra a maguk „insularis” felfogása mellett. De az átlagos, modern angol ember számára a „splendid isolation” lomtárba való, elavult ocskasággá lett és alig várja, hogy a hetven kilométeres „földalatti” elkészüljön a „Csatorna” alatt és ahogy most a Piccadily-n felszáll, hogy hazamenjen a Themze melletti suburbiájába, a mostani Párisba jutás sok ostoba kényelmetlenségétől megszabadulva, háromórás kényelmes utazás után szállhasson ki a Gare du Nordon.

után nagy buzgalommal fogott hozzá a kolozsvári posta átszervezéséhez és nagyarányú átcsoportosítást eszközölt a személyzetnél is. Egyes osztályok tisztviselőit áthelyezte, felcserélte.

Eddig nem is lehetett kifogásunk a nagy képességű igazgató intézkedései ellen. A baj csak ott van, hogy a posta a mai összetételével mellett is csak a legnehezebben teljesíti feladatát. Mi lesz akkor, ha

a begyakorolt és ügykörét ismerő tisztviselők helyére — járatlan, a szokásokat nem ismerő egyének kerülnek.

A kormány programjába vette a postának nyugateurópai nivóra emelését, már pedig

nívót elérni csak régi megszokott szinte gépiesen dolgozó személyzettel lehet.

Erről különben a posta vezérigazgatóság is meg van győződve, mert egy rendelkezéssel

megtiltja a tisztviselők fölösleges cserélgetését.

De így van ez a nyugati államokban is, amelyeknek elsőrangú postai szolgálatuk van. Nem vonjuk kétségbe Mocianu inspektor szaktudását, hisz ő az, aki Románia legjobb menetrendjét, helység névtárait összeállította és így a postának alapjai ismerője.

Tényleg ideje, hogy a postát a kormány intenciójának megfelelőleg

hivatásának magaslatára emeljék.

azonban ezt másképp kellene megke-

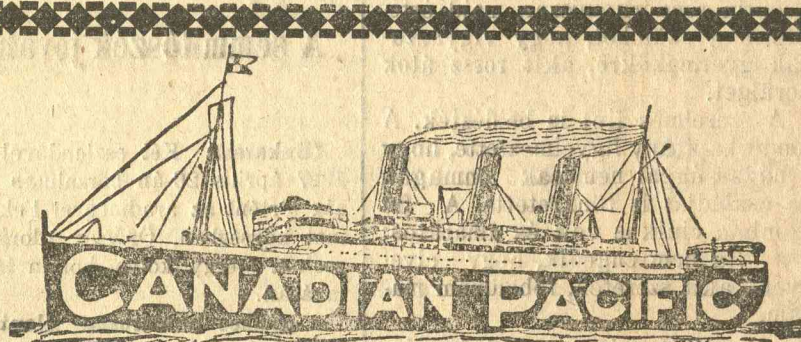
deni.

Amíg előfordul az, hogy

leveleket és küldeményeket csak napok múlva kap kézhez a címzett

és amíg egyes fiatal tisztviselők gyakorlatlansága miatt alig lehet egy ajánlott levelet rendesen feladni, addig csak a régi tisztviselők garantálhatják a posta működését.

LAPUNK BUDAPESTEN állárkóan olvasható a Park-szálloda kávéházban, VIII., Baross-tér 19.

A világ legnagyobb kanadai vasut és hajóstársasága
Miért örvend a Canadian Pacific olyan rendkívüli népszerűségnek?

Mert kitűnő az ellátás, pompás a kiszolgálás, rendkívül kedélyes a környezet és mert az „Empres” express gőzessel kitűnő az összeköttetés. **Hamburg, Antwerpen és Cherbourgól Kanadába.** Közvetlenül minden atszállítás nélkül, a hajó csak négy napig van a nyílt tengeren, a III. osztályban is kényelmes **Az első csoport 1929. február közepén indul Kanadába.**

Csakis a CANADIAN PACIFIC vonalain utazik a kivándorló hazájából egészen a kanadai rendeltetési helyig, egyazon vasut és hajóstársaság oltalmában, annak alkalmazottai vezetésével, a társaság vasutvonalán és hajóin. // Kerüljétek az érintkezést a falvakban házaló toborzó ügynökökkel és forduljatok közvetlenül és teljes bizalommal levélben vagy élőszóval a romániai vezérképviselőhöz:

Canadian Pacific București. Calea Griviței 157., vagy ennek fiókjához: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand No. 62

Csakis azoknak a kivándorlóknak szerzi meg a romániai Canadian Pacific ingyenesen a Kanadába szóló bevándorlási engedélyt és csakis azoknak biztosít Kanadában jó munkát, akik jegyüket ezen társaság hajóira és vasutvonalaira váltják.

Romániából a kanadai kikötőig a hajójegy ára 137 és fél dollár. Földműveseknek a kanadai vasutjegy csak 25 dollár.

Ha Bécsbe jön, szálljon meg a HOTEL NEW-YORK-BAN WIEN

Magyar családok találkozóhelye. Modern komfort. II., KL. Folyó hideg- és meleg víz, minden szobában Fürdő, hall rádió stb. stb. SPERLG. 5.

MA VAN A KÖZJEGYZŐI KAMARA KÖZGYÜLÉSE

(Kolozsvár) A kolozsvári közjegyzői kamara ma délelőtt közgyűlést tart a királyi ítélőtábla nagy tárgyalótermében Dr. Cosma Ioan elnökölete alatt. A közgyűlésen megejtik a tisztújítást is.

A KOLZSVÁRI HÁZTULAJDONOSOK SZÖVETSÉGE ORSZÁGOS KONGRESSZUSÁNAK PROGRAMJA

A Kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége által 1929. február 17-én d. e. 10-kor a Városháza dísztermében rendezendő országos kongresszus

programja a következő:

1. Szombaton, este 6 órakor a ker és iparkamara kistermében (Calea Victoriei 51.) választmányi ülése.
2. Választmányi ülés után közös vacsora a „központi“ étterem (Főtér) külön termében.

Vasárnap d. e. 10 órakor Országos kongresszus, melynek tárgyszorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó és a delegáltak üdvözlése.
2. A kongresszus irodájának megalakítása. Távirati üdvözlések a kongresszusról.
3. Előadások a rekvizitálásokról, bérletek meghosszabbításáról és adókérdésről.
4. Hozzászólások.
5. Határozati javaslat elfogadása.

A kongresszusna a háztulajdonosok szövetsége a lakókat is meghívja.

A róm. kath. egyházi zeneiskola — a közönség köréből jött felkérésre — házi „Kamara-zene“ estélyt rendez, Főtér 14. sz. a földszinti termében. Estély február hó 17-én d. u. fél 7 kor. Közreműködik: Crisianu professzor, a kiváló dalénekes és a „Laktos Eichner“ négyes. Előadják: Beethoven op. 59 no. 3. és Schubert op. 29 négyesét. Est február 24-én d. u. fél 7 kor. Mendelssohn „Eliás“ oratóriumából a „Recitativot és kettős quartett“ éneklji az Iskola női és férfi négyese. Tschaiikowsky op. 22 vonósnégyesét és Saint-Saëns op. 14 zongora Quintettet előadják: Moll Lajosné zongora és „Dr. Veszprémi Aladár“ v. négyes. Belépő díj nimes. A részletes műsor megváltása kéretik.

Jobban van a kémiai fakultás laboratoriumának áldozata. A három kolozsvári öngyilkossági kísérlettel kapcsolatban az egyetem klinikai fakultásán, annak közlésére kérték fel a pontokat, hogy Gebefugi János, a laboratorium mechanikusa nem kísérelt meg öngyilkosságot, hanem véletlen szerencsétlenség áldozata lett munkatársítás közben. Gebefugi János egyébként már fel is épült gázmérgezéséből úgy, hogy a tegnapi nap folyamán el is hagyhatta a kórházi ágyát.

Dr. Major Aurelia a betegsegélyző fogászati osztályának volt szakorvosára. Rendel Hetai ucca 2 szám alatt 9—12 4—7 óráig.

Fehér hét

megkezdődött

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyruházában

CLUJ

1 m. fehér vászon, fehérneműre 33 L.
1 m. fehér alsólepedő vászon 86 L.
1 m. fehér hat személyes garnitur, hat szalvétával 265 Lei

Ma mutatja be a Select-mozgó az új világcsodát: a beszélő filmet

(Kolozsvár) Kolozsvár művészi és tudományos életének kiemelkedő eseménye lesz ma az új világcsoda, a beszélő film bemutatása a Select mozgóban.

Lapunk hasábjain cikksorozat keretén belül ismertettük a beszélő film lényegét, amelynek hivatása, gyökeresen megreformálni a világ filmiparát és filmművészetét olyformán, hogy a néző közönségnek nemcsak vizuativ, de auditiv szempontból is töké-

letes kielégülést nyújthasson.

A Select mozgó ezuttal megint frapársat és valóban újat hozott Kolozsvárnak. Hatalmas áldozatok árán sikerült csak megszerezni a mozgó igazgatójának a Romániában még alig ismert beszélő film szenzációs találmányát, amely technikai komplikált-ságában felülmúlja a rádió és a gramofon intencióit.

A modern világcsoda iránt Kolozsváron eddig nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg. Az attrakció tehát a Select mozgóba vonz.

Dita Parlo német filmszínésznő, aki anyjával jött Németországból, hogy Paramount filmeket játszó, visszament Európába anélkül, hogy felléphetett volna. Dita Parlo beszélt ugyan angolul, de rossz kiejtése miatt nem szerepelhetett beszélő filmekben. Éva la Barne után, aki a Metronál játszott egy filmet és visszament Berlinbe, Miss Parlo a második áldozata az amerikai beszélőfilm „járnának“.

Jó mag hoz jó termést!

Minden terménye sikerül, ha

Griger-féle magvakat

vásárol, mert a legjobb kipróbált fajtákat ajánlom.

Griger mag- és virágüzlete

Kolozsvár, Str. Reg. Maria (volt Deák Ferenc ucca 10. Kérjen árjegyzéket!

A PRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerűhirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Feles művelésre kiadó a javítóintézet megettí kétholdnyi kert. Bem ucca 3 szám.

Mikola Géza, a legolcsóbb épület és műbutor asztalos. Javításokat is vállal. Monostori ut 40 szám alatt

Három négy vagon bornak megfelelő pince azonnal kiadó. Str. Radu No. 1. Pénzestárs kerestetik borbefektetésre, ugyanígy uradalmi faj borok már 25 lejtől kezdve kaphatók.

Fogtechnikus tanuló azonnal felvétetik Dr. Bartha, Regele Ferdinand 3 szám.

Betegség miatt eladó három éve épült családi ház százhetvenezer lejért ebből ötvenezer lej egy év alatt fizethető. Évi bére harmincezer lej. Tizenkét méteres uccai frontjára építeni lehet. Márciusban átvehető. Tulajdonos lakik Fecske ucca 38 szám.

Azonnalra kiadó, vagy eladó három szobás, modern komfortos lakás. Eladó ház két szoba konyhás lakással és üzlethelyiséggel. Értekezni Berek ucca 6 szám alatt.

Hosszabb ideig ügyvédi irodában praktizált, a román nyelvet bíró fiatal urilány irodai, vagy más alkalmazást keres. Cim a lap szerkesztőségében.

Ne dobja el rég lejárt zálogcéduláit, mert pénzt érnek. — 1927 és 1928 években lejárt zálogcédulákat magas áron megvételre keresünk. Fellegvári ut 50, első ajtó, délután.

Mindennemű bádigos munkát, edényjavítást, csatornázást a legjutányosabban vállal. Új konyhaedények nagy választékban raktáron. Dániel, Berek ucca 6 szám (Str. Livezi).

Tanuló leány női varráshoz felvétetik. Cim a Mai Világ kiadóhivatalában. Jókai ucca 21 szám.

Olcsón eladó külön telek Szántó ucca 30. Érdeklődni lehet Györgyfalvi ut 23. szám alatt.

Eladók. Gyönyörű vetőgalambok, konyha asztal, hokerlik, edények, szövöráma, két lobogó, nagy szarvasaggancs, virágok. Monostori ut 104. (utolsó ajtó.)

Lakásért takarítást és minden házi munkát vállal, kilakoltatott nyugdíjas özvegy. Cim a Mai Világ kiadóhivatalában. Jókai ucca 21 szám.

Husz lejért új nyakkendőt kaphat, ha a régít kijavíttatja a „Nyakkendő-klinikán“ Linczeg-ucca 9. szám alatt.

Ügyes lapelárnítókat felvesz a kiadóhivatal. Jókai ucca 21 szám.

A Mai Világ minden előfizetője kedvezményes áron olvashatja a Cultura kölcsönkönyvtár állandó könyvudonságait.

Makulatura papír kapható a kiadóhivatalban. Jókai-ucca 21. szám alatt.

Asszonyok kincse! Az általános közkeveltségnek örvendő Dr. Szentpétery Lajosné féle „Szakácskönyv“ harmadik bővített kiadása új átdolgozásban, 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv“ minden háztartásban nélkülözhetetlen. — Fiatal háziasszonyok, gazdaasszonyok és szakácsnők helyes utmutatója ez a könyv a konyhaművészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, sütek, főzelékek, tészták, krémekek, fagyaltok és minden ételneműek gazdaságos, kitűnő és könnyű elkészítési módját. Zöld-ségfélék, befőttek eltartási és befőzési módját is. Kapható minden könyvkereskedésben és Tordán a kiadónál: Füssy József könyvkereskedésében. Füzve 100 lej, diszkótésben 130 lej.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

A Magyar Színházban a közönség óhaját figyelembe véve, megváltozik hétfőtől kezdve a mozi előadások kezdete.

Hétfőtől kezdve naponként csak 2 előadás lesz. Az első előadás 4 órakor a második 6 órakor kezdődik.

A jövő hét két nagy szenzációja. A Magyar Színházban a jövő héten két nagyszabású világszenzáció lesz: Hétfőn és kedden a Könnyek asszonya (színmű, főszereplő: Corinne Griffith) szerdán, csütörtökön és pénteken pedig a Kaméliás hölgy, főszereplők: Norma Talmadge, Gilbert Roland és Beregi Oszkár). Előadások kezdete 4 órakor és 6 órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Ma este Lakmé a Magyar Színházban. Hosszabb szünet után holnap este ismét operaelőadás lesz a Magyar Színházban. Délibes poétikus, gyönyörű dalműve a Lakmé fog színrekerülni, a címszerepben a nagytehetségszerű és tüneményes hangú Rózsa Annával. A Lakmé előadását premiere-bérletben tartják meg.

Vasárnap fél hatkor utolsó Verebely lány. Az idei évad legnagyobb sikerű operette udonságának, a rekordot tartó Utolsó Verebely lánynak legközelebbi előadása vasárnap délután fél hatkor lesz.

Tisztelem a régi szeretőmet olcsó helyárakkal. A legvidámabb magyar revüudonság a Tisztelem a régi szeretőmet vasárnap délután fél három órakor igen olcsó helyárakkal kerül színre.

Vasárnap délelőtti mozi matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Helyárak 15 és 10 lej.

HETI MŰSOR

Szombat délután fél négykor: Vén bakkancsos és fia a huszár. (Ifjusági előadás, igen olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István fellépésével. Bevezető előadást tart: Dr. Rác József. Sorozatszám: 265.)

Szombat este fél kilenckor: Lakmé. (Operaelőadás. Rózsa Anna, Chici-deanu, Pfeiffer Alfréd, Mihályffy Irén vendégjátékával. Premiere bérlet 28 szám. Sorozatszám: 266.)

Vasárnap délután fél háromkor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Operette-revü udonság. Mérsékelt helyárakkal Kondor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 267.)

Vasárnap délután fél hatkor: Az utolsó Verebely leány. (Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 268.)

Vasárnap este háromnegyed kilenckor: A sárka csikó. (Ünnepi előadás. Szentgyörgyi István születésének 88-ik évfordulóján, a pusztabíró szerepében Szentgyörgyi Istvánnal. Napi bérlet 27 szám. A. Sorozatszám: 289.)

Hétfő: A nótás kapitány. (Új szereposztással. Napi bérlet 27 szám. B. Sorozatszám: 270.)

A MAGYAR SZINHÁZ MOZIMŰSORA

Vasárnap délelőtti 11-kor: Nagyszabásu mozimatiné 15 és 10 lejes helyárakkal: 1. Toto nőtül. 2. Toto halászik. 3. Egy borzalmas éjszaka. 4. Rugby mérkőzés

MAJUS 1-RE KERESÉK

M egy szoba-konyhás, vagy két szoba, konyhás lakást. Cimeket a Mai Világ kiadóhivatalába, Jókai ucca 21 szám alatt, kérem leadni

A Magyar Színházban hétfőn és kedden 4 és 6 órakor:

A könnyek asszonya

8 felvonásos amerikai filmdráma. Főszereplő: Cerinno Griffith. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Szerdán, csütörtökön és pénteken

KAMELIÁS HÖLGY

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser el sem hiszi, ha mondom, kíváncsi vagyok rá, hogyan esett az, hogy az ellenzéki pártok is melegen üdvözölték a kormányt a Litvinov paktum aláírásának parlamenti bejelentésénél, mikor azelőtt kifogásolták, hogy a kormány barátsági szerződést akar létesíteni a Szovjettel?

— Hasonlít az eset a következő történetre: Kohn egyszer levelet írt Grünnek:

„Kedves Grün ur!

Rendkívül örülnék, ha holnap este megtisztelne becses látogatásával. Nuolc órákor egy kis hangverseny lesz, tíz órákor vacsora. Kérem értesítsen, hogy számíthatok-e megjelenésére?

Szívvel üdvözlö Kohn.

Grün erre így válaszolt:

„Kedves Kohn ur!

Szíves meghívását köszönettel elfogadom. Pontosan tíz órákor ott leszek.

Viszontlátásig üdvözlö Grün.

— Értem kérem alássan. Szóval az ellenzéknek is tetszik a paktum vacsorája és egyedül a megelőző hangversenytől akartak elmaradni?

— Természetesen, mert a politikához gyomor kell és nem fül.

— Mit szól hozzá, hogy újabb moratoriumot léptettek életbe?

— Honnan veszi ezt az örültséget?

— Nagyon komoly dolog ez kérem. A pénzügyigazgatóságok újabb rendeletet függesztettek ki, hogy egyellen adós se fizessen hitelezőjének mindaddig, míg adónyugtáját fel nem mutatja. Ha pedig adónyugtát nem tud felmutatni, akkor a hitelező követelését az adóhivatalba kell befizetni. Mi ez, hogyha nem moratorium?

— Az adósok hálásak lesznek az atyai gondoskodásért.

— Akkor a jöröben adósok maradunk.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Ingyen rádió,

Autó és

Technikai

jegyzéket kérek.

Név:

Cím:

Fenti szelvényt küldje be

Lepage könyv-kereskedésnek, Cluj

A kormány szigorú törvényt készít elő a vámhatóságoknál elszaporodott visszaélések letörésére

Lényeges változások fognak bekövetkezni a vámszemélyzet ellenőrzésében — Csempészet elleni védekezés

(Bukarest) Több ízben megemlékeztünk arról, hogy a kormány expressztempóban készíti elő az új vámtörvényt. A pénzügyi és ipari miniszteriumok képviselői Madgearu miniszter elnökletével ülést tartottak, melyben bevontak néhány képviselőt is és a törvény tervezet több pontos szakaszát tárgyalták le. Kiszűrődött hírek szerint

a vámtörvény a jelenleg érvényben levő törvénnyel szem-

Fehér hét

megkezdődött

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyáruházában

CLUJ

1 m. fehér vászon gyermek-fehéreneműre . . . Lei 29—
1 m. fehér opal . . . Lei 29—
1 m. fehér szalvéta . . . Lei 8—

Létrejött a megegyezés a Renner-börgyár igazgatósága és munkásai között

(Kolozsvár) Megírta a Mai Világ, hogy a kolozsvári Renner börgyár munkásai és a gyár igazgatósága között új kollektív szerződésre irányuló tárgyalások indultak meg, amelyek a tegnapi napig nem vezettek eredményre. Már úgy látszott, hogy a gyár munkássága kénytelen lesz élni a sztrájk jogával s ezután kényszeríteni a gyár vezetését követeléseinek teljesítésére.

A sztrájk kitörése előtt azonban dr. Farkas Mózes vezérigazgató péntek délután maga elé kérte a Börmunkások Szövetségének titkárát: Nagy Gézát és több szakszervezeti vezető tagot, akikkel a késő esti órákig tartó tárgyalás után sikerült olyan megállapodást létesíteni, amely eliminálja a sztrájkot. A megegyezés szerint a gyár vezetése lemond a bérredukció ke-

ben lényeges változást fog hozni, különösen ami a vámszemélyzet ellenőrzését illeti.

Ezzel kapcsolatban a kormány a legszigorúbb intézkedésekre készül, melyek meg fogják akadályozni azt, hogy a vámosok és a központi vámigazgatóságok felsőbb tisztviselői sok milliós vagyontokat harácsolnak össze.

Egyebekben

a törvényjavaslat technikai részében a német és a francia törvényhozás alkotásait tartotta szem előtt.

A miniszteriumból nyert értesüléseink szerint a munkálatok még e hónapban befejeződnek és a törvény március elsején már a kamara elé kerülhet.

Megjegyezzük, hogy a törvénytervezet a csempészet ellen is súlyos szankciókat fog életbe léptetni, hogy ilyenképpen megvédje a határvidék pangó kereskedelmét.

resztülviteléről és mint minden évben, úgy ebben az évben is kötelezettséget vállalt arra, hogy a nagyobb családdal rendelkező munkások között százezer lejt feloszt. Az utolsó pillanatokban létrehozott megegyezés feltételeit a szakszervezet vezetősége az esti órákban értekezleten tudatta a munkásokkal. A munkások értekezlete természetesen jóváhagyta a vezetőség megállapodását a gyárvezetőséggel s így a sztrájk veszélye elhárult.

Vásároljon a termelőnél

csillárok, ampolnák

IMREI

viz- és villanyszerelési vállalatnál, Mátyás király-utca. // Telefon 595

Hogyan történik a kereskedők megadóztatása?

Az üzleti könyvek bizonyító ereje — A jövedelemnek becslés útján való megállapítása

(Kolozsvár) Az adóköteles jövedelem megállapítása kétségkívül egyike a legfontosabb adójogi problémáknak. Ennek törvényszerinti meghatározása az alapja az igazságos adóztatásnak, mely

egyformán érinti úgy a kincstárt, mint az adófizető polgárt, kinek sokszor existenciális érdeke, hogy reális s fizetési képességéhez mért adóval legyen megadóztatva.

Eppen a kérdés fontosságát tekintve, ismertetjük az egyenesadó-törvény erre vonatkozó rendelkezéseit.

A jövedelemmegállapítás módzatai a törvény 39. paragrafusára szerint kétféleképpen és pedig:

1. a mérleg szerinti adózás,
2. becslés és összehasonlítás.

1. A mérleg szerinti adóztatásnak első feltétele az, hogy az adó-

zó szabályszerű üzleti könyveket vezessen s ezek alapján évente mérleget készítsen. A törvény 126. paragrafusára szerint minden kereskedő és iparos köteles az illető vidéken érvényben levő kereskedelmi törvény által előírt könyveket vezetni. E szerint Erdélyben a régi kereskedelmi törvény 25 és 26 paragrafusai irányadók.

A mérleg szerinti adóztatásnak fő feltétele tehát az üzleti könyvek pontos és szabályszerű vezetése

lévén, adott esetben az ilyen könyvek teljes bizonyító erővel bírnak az adóköteles jövedelem megállapítása tekintetében s azokat az adókövető bizottságok elfogadni tartoznak mindaddig, míg formai, vagy tartalmi szabálytalanságot nem tartalmaznak.

Az üzleti könyvek szabálytalanságának bizonyítása a kincstárt terheli, mely ezt a jogát delegált ellenőrző közegei (tisztviselők, adókövető bizottságok, szakértők) által gyakorolja s abban az esetben, ha szabálytalanságot állapít meg, indokolt határozattal mellőzheti az üzleti könyvek figyelembe vételét.

Könyvviteli szabálytalanságot képez, ha a könyvek nincsenek bekötve, laponként folyószámmal ellátva és átfűzve, ha a bevezetés hézagos, vagy másként olvashatatlanná van téve, ha az igazoló iratok hiányoznak, ha a feltárba a javak nem az eredeti beszerzési áron vannak beírva, szóval minden olyan körülmény, mely a könyvek és mérleg hitelességét kétségbe vonja.

A mérleg és nyereség-veszteség számlák minden egyes tétele részletezendő

és igazolandó. Ennek azért van fontos jelentősége, mert a kereskedelmi mérleg és kincstári mérleg különböző fogalmak. Míg az első a kereskedőnek az üzleti év végén mutatkozó vagyont és tartozásait tükrözi vissza, addig a másik az üzleti könyveknek ez egyenesadó-törvény szerint kivonatolt összetétele. Ezért van, hogy a kereskedelmi mérleg mindig kisebb nyereséget tüntet fel, mint a kincstári mérleg. Ez pedig annak a következménye, hogy sok, kereskedelmi szempontból

a költség számlán szereplő tételek a kincstár költségnek el nem ismer,

s hozzáad az adóköteles jövedelemhez, így pl. a kereskedő személyes kiadásai, a kereseti adó stb.

A kereskedő vagy iparos, ki üzleti könyvek vezetésére van kötelezve, jogosan nem kívánhatja, hogy adóköteles jövedelme tisztán az üzleti könyvek alapján állapíttassék meg, még akkor sem, ha az üzleti könyvek helyességéhez kétség nem fér, mert az egyenesadó-törvény 39 paragrafusára a mérlegkiszítést kötelezővé teszi. Mérleg hiányában az üzleti könyveknek bizonyító ereje nincs (kincstári szempontból), legföljebb az adóköteles jövedelemnek becslés útján való megállapításához szolgálhatnak alapul.

2. A jövedelemnek becslés útján való meghatározása akkor történik, ha az adózó mérleget nem ad. Ilyen esetben az adókövető bizottságok a becslést elsősorban a múlt évi forgalom alapján eszközlik. Természetes, hogy

ez a becslés csak megközelítő lehet,

mert hiszen a forgalom csak indirekt tényezője egy vállalat üzleti eredményének. Ezért elrendeli a törvény, hogy a forgalom alapulvétele mellett köteles az adókövető bizottság más, hasonló vállalattal való összehasonlítás útján állapítani meg a jövedelmet. Reális jövedelmet megállapítani — természetesen — így is nehéz s azért az adókövető bizottság jogosítva van az adott körülményekhez képest helyi ismereteihez mérten tárgyalgosan mérlegelni a helyzetet s határozatát indokolni.

Sok külső körülmény lehet alapja a becslésnek, így az adózó életmódja, az üzlet fekvése, a vevőkörzönység milyensége, családtagok és üzleti személyek száma, fizetés stb. Mindenkinek érdeke tehát, hogy a bizottság becslését számszerű adatok bemutatása által való színűvé tegye.

Feladós szerkesztő: SERESS JÓZSEF